

Satisfacția profesiei de dascăl

„Idealul urmăreste unitatea armonica a existentei »

Goethe

Satisfactia muncii este unul dintre factorii eficientei generale a muncii. Ea apare ca rezultat al diferenței dintre ceea ce indivizii obțin ca recompensa a muncii și ceea ce estimează ei ca ar trebui să obțina.

Cu cat contribuția oamenilor în munca este mai mare (cantitate, calitate, nivel de calificare, efort de perfecționare, importanța socială), cu atât compensația așteptată va fi mai ridicată.

Dimensiuni ale satisfactiei profesionale (C. Zamfir)

- Satisfactia economică este importantă pentru intrarea, ramanerea în profesiune. Ea conferă sentimentul securității, satisfacând nevoie de stima, putere, prestigiu, poziție socială.
- Satisfactia legată de munca ,de continutul și particularitățile sale de desfășurare, condițiile muncii.Varietatea muncii, capacitatele profesionale ridicate solicitate de aceasta, inovația, atributiile de conducere asigură starea de satisfacție.
- Satisfactia psihosocială , raportarea omului și la colegii săi, la grupul din care face parte este esențială în procesul muncii. Atmosfera favorabilă, relațiile pozitive între membrii grupului și conducerea , contribuie la asigurarea stării de satisfacție.

Modalitati de crestere a satisfactiei muncii

-alegerea profesiunii și a locului de munca în funcție de propriile aptitudini și inclinări ;

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operational Capital Uman 2014-2020

Axa prioritara. Educație și competențe. Obiectiv specific 6: îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive

Denumirea proiectului: *DidactForm - Cadre DIDACTiceFORMate pentru educatie inclusiva de calitate* (POCU/73/6/6/106758)

- imbunatatirea conditiilor fizice si a calitatii estetice a locului de munca ;
- constiinta utilitatii sociale e muncii ;
- profesionalismul ;
- participarea la rezolvarea problemelor grupului de munca ;
- imbunatatirea relatiilor interumane, prin dezvoltarea unor reletii pozitive, de colegialitate si prietenie intre membrii grupului

Ce cred profesorii despre satisfactia muncii de dascal ?

Surse de satisfactie

- 1.Continutul muncii de profesor si reletile cu elevii.
- 2.Crucereaza scolii.
- 3.Performantele elevilor.
- 4.Relatiile cu colegii.
- 5.Atmosfera generala din scoala.
- 6.Dotare materiala a scolii.
- 7.Prestigiu social al profesiunii.
- 8.Salariul

Un aspect pozitiv este faptul ca una din cele mai puternice surse de satisfactie profesionala o constituie crucerea scolii , aceasta fiind considerata ca cea mai putin generatoare de stres.

Implicatiile nevoilor umane pentru cariera

Nevoi de baza

- cand angajatii nu au nevoile de baza satisfacute, stimулentele de prima importanta sunt: salariile, recompensele, programele de asigurare, pensiile, etc.

Nevoi intermediare

- angajatii care au nevoile de baza satisfacute, incep sa devina din ce in ce mai sensibili la nevoia de a avea relatii cu altii,, sa dezvolte un spirit de asociere cu colegii.

Nevoi de nivel superior

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Axa prioritara: Educație și competențe. Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Denumirea proiectului: DidactForm - Cadre DIDACTiceFORmate pentru educatie inclusiva de calitate (POCU/73/6/106758)

- angajatii simt nevoia sa aiba ocazia sa exceleze, sa fie creativi si au un real simt al realizarii.

Sunt si alte teorii ce evidențiaza rolul motivarui si implicațiile ei :

Teoria D. Mc Clelland- nevoia de a se realiza

- nevoia de putere

Teoria stimularei- factori de stimulare pozitiva

- factori de stimulare negativa

Modelul asteptarilor (L.W. Porter si E.E. Lawer)

Teoria echitatii (J.S. Adams)

Teoria stabilitii obiectivelor (E.A. Locke)

Modelul ranforsarii (B. F. Skinner)

Teoria atribuirii(F. Heider)

Managerii și satisfacțiile angajaților

Managerii trebuie sa se comporte in asa fel, incat cei din subordine sa se simta apreciati prin :

1. Manifestarea increderei in subordonati ;
2. Manifestarea interesului pentru cunoastera fiecarui angajat ;
3. Monitorizarea periodica a muncii lor

Managerii trebuie sa asigure posibilitati de devoltare prin :

1. Stabilirea de standarde si tinte pentru toti angajatii.
2. Asigurarea formarii continue

Managerii trebuie sa recunoasca realizarile subordonatilor prin :

1. Utilizarea de metode adecvate de stimulare (recompense, premii)
2. Aprecierea si comunicarea realizarilor individuale, indiferent de marimea lor.

Managerii trebuie sa asigure provocarea prin :

1. Stabilirea si comunicarea obiectivelor echipei (organizatiei).
2. Asigurarea conditiilor pentru asumarea unor responsabilitati mai mari

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operational Capital Uman 2014-2020
Axa prioritara: Educație și competențe. Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Denumirea proiectului: DidactForm - Cadre DIDACTiceFORmate pentru educatie inclusiva de calitate (POCU/73/6/6/106758)

De retinut este faptul ca toti ne dorim dupa apreciere si recunoastere si am face orice sa le obtinem.Dar nu trebuie sa mintim, caci nu este cazul sa fim flatati.Vorbind despre schimbarea oamenilor, daca dorim sa le insuflam celor cu care venim in contact, dorinta de a-si valorifica toate comorile adanc ascunse in inimile lor, putem sa implinim mai mult decat sa-i schimbam...Putem sa-i transformam pur si simplu. Cum ? Am sa citez cuvintele intelepte ale lui William James, unul dintre cei mai distinsi filozofi si psihologi americani :

Managerul trebuie sa-si valorifice capacitatea fermecata de a lauda oamenii si a le inspira dorinta de a-si realiza potentialul latent.

Sub o "ploaie" de critici, capacitatatile se ofilesca.....

Incurajarea, le face sa reinvie !

Laudati cea mai neinsemnata imbunatatire si cel mai mic progres !

Aprobati cu insufletire si laudati din "belsug"!

Nevoile de autoactualizare sau afirmare si realizare personala

Reprezinta cel mai înalt nivel ierarhic al piramidei, cuprinzând nevoile de perfectionare a talentelor de creatie si a achizițiilor deosebite în domeniul profesional, însemnând utilizarea la maximum a propriului potential.Principiul satisfacerii nevoilor umane dupa Maslow ar fi urmatorul: individual își satisfac prima data nevoile de la baza piramidei ierarhice si abia apoi trece la satisfacerea celor de la nivelul urmator. Odata satisfacute si acestea, se avanseaza la nivelul imediat superior si se continua asa pâna la ultima categorie din vîrful piramidei.Deci doar nevoile nesatisfacute servesc ca factori motivationali, celelalte pierzându-si acest rol, pâna în momentul reactivarii lor.

Orice dascăl trebuie stie că fiecare elev simte nevoie de a fi prețuit, iubit, evidențiat. Noi, profesorii, le putem demonstra elevilor prețuirea noastră, prin fiecare cuvânt, gest, prin grija pe care le-o purtăm, făcând adânci popasuri în sufletele lor, tulburându-le, până la emoție. Îi respectăm, prin faptul că îi tratam ca pe ființe unice. Le

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Axa prioritară: Educație și competențe. Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Denumirea proiectului: DidactForm - Cadre DIDACTiceFORmate pentru educație inclusivă de calitate (POCU/73/6/106758)

dăm sentimentul siguranței, mai ales atunci când acțiunile și cuvintele noastre sunt conforme cu un înalt cod moral.

Profesia de educator/profesor este complexă și nobilă prin misiunea pe care o are de îndeplinit: formarea unor personalități autonome integrabile social, cu capacitate de gândire critică și creativă, cu un profil moral autentic și cu o înaltă profesionalitate. Sf. Ioan Gură de Aur spunea: "Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără de viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, se bucură și Dumnezeu".

Chiar dacă importanța socială a profesiei este uriașă - din perspectiva transformării profunde a personalității, a dezvoltării substanței intelectuale, fizice și socio-morale a celor educați – această profesie în cadrul societății contemporane nu este printre cele mai solicitate, dar nu se regăsește nici printre cele mai evitate. Este o profesie intelectuală respectată, care nu-i conferă deținătorului putere, influență ori venituri bănești deosebite, dar îi conferă un statut social ce-l plasează în zona de mijloc a societății.

În majoritatea statelor dezvoltate această profesie este exercitată mai ales de femei, bărbații dorind profesii care să le aducă venituri mai mari și o anumită doză de inedit. În plus, această profesie oferă o perspectivă redusă de a face carieră (atât profesorul debutant cât și cel cu gradul didactic I – cu multă experiență – fac același lucru). Cu toate acestea profesia aceasta nu poate fi schimbată cu ușurință, iar dintr-un alt domeniu se poate pătrunde mai greu datorită pregăririi complexe de care este nevoie.

Societatea actuală a dus la apariția unor schimbări și în cadrul sistemului educativ, schimbări care dau o nouă dimensiune rolului și statutului cadrului didactic. Astfel, cadrul didactic nu mai este văzut doar ca un transmițător de informații și cunoștințe prevăzute în programa analitică. El devine un gânditor și un agent care trebuie să ia decizii iar în activitatea cu elevii devine un model și un mediator. Ca model, cadrul didactic demonstrează în mod frecvent procesele de gândire și explorare, iar ca mediator el este „interfață” între cel care învață și mediul de învățare, ajutând elevii să organizeze și să interpreteze informațiile.

Răspunzător de calitatea acestor schimbări, cadrul didactic, pe baza actualizării și îmbunătățirii ethosului pedagogic cu noțiunile propuse și introduse de reforma din

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operational Capital Uman 2014-2020
Axa prioritara: Educație și competențe. Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educationale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Denumirea proiectului: DidactForm - Cadre DIDACTice ORmate pentru educatie inclusiva de calitate (POCU/73/6/6/106758)

cadrul învățământului (curriculum școlar, evaluare formativă, managementul clasei de elevi ca grup social, noile relații profesor-elevi, manuale alternative, consiliere și orientare, curriculum la decizia școlii etc.) și a dezvoltării tehnicilor pedagogice, le transpune în practica școlară. Astfel, cadrul didactic/profesorul își construiește propriul stil didactic adecvat noilor schimbări, stil ce se reflectă în următoarele direcții de acțiune, direcții ce pot fi asemănante cu puncte forte ale activității didactice:

- Preocuparea pentru cunoașterea elevilor, a nevoilor, intereselor, dificultăților și problemelor acestora. În vederea realizării acestei preocupări elevul trebuie să fie ascultat cu răbdare, lăsat să se exprime, să-și manifeste opinia, să se dezvăluie, să acționeze. El, elevul, trebuie acceptat aşa cum este, trebuie sprijinit să fie el însuși, să-și manifeste personalitatea și propria valoare, să-și găsească propriul său drum în realizarea sa deplină.
- Manifestarea unui nou tip de relație a profesorului cu elevii și asumarea de noi și variate roluri ale profesorului. Noua relație democratică dintre profesor și elevi consolidează noile roluri ale profesorului de: organizator, îndrumător, consilier, mediator, moderator, manager al procesului educațional, evaluator etc. astfel că ea (relația) câștigă în dinamism și în flexibilitate, facilitează o comunicare reală între cei doi protagonisti ai actului educațional.
- Preocuparea pentru o abordare nouă, integrată, interdisciplinară a conținuturilor învățării în cadrul ariilor curriculare și a obiectelor de studiu.
- Trecerea de la instrucție la educație. În condițiile actuale informația nu mai constituie un scop în sine, ci mai degrabă mijlocul prin care se formează capacitatele, priceperile, deprinderile și comportamentele elevilor, celor educați. Explosia informațională, multitudinea surselor de informare a elevilor impune o învățătură a elevii să aleagă, să-și formeze priceperi de a analiza critic sursele de informare, de a utiliza doar sursele veridice. Această realitate este amplificată și de faptul că scopul activităților desfășurate în școală se centrează pe educația caracterului, inteligenței, sensibilității, voinței și atitudinilor, pe educația ecologică, pe educația pentru democrație, pentru participare și dezvoltare, pentru toleranță, pentru respectul propriei persoane și a celuilalt, pentru educație multiculturală și pluralism, pentru educația patriotică , direcții în care rolul profesorului este hotărâtor.

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020
Axa prioritara: Educație și competențe. Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educationale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Denumirea proiectului: DidactForm - Cadre DIDACTiceFORmate pentru educatie inclusiva de calitate (POCU/73/6/106758)

- Deschiderea activității desfășurate la clasă către sursele educației nonformale. Elevii sunt educați de către profesor în vederea selectării, receptării, prelucrării și aplicării conținuturilor asimilate în afara școlii. Profesorul se preocupă astfel, în mod intenționat, cu articularea celor două tipuri de învățare care au tendințe de a se manifesta independent.
- Utilizarea unor strategii didactice care plasează elevul în centrul procesului educativ prin solicitarea tuturor tipurilor de raționamente (deductiv, inductiv, ipotetic, transductiv, analogic). În această situație observația, jocul de rol, studiul de caz, problematizarea asaltul de idei, descoperirea, dezbaterea etc. sunt integrate în lecții de către profesor cu o înaltă măiestrie, în funcție de natura obiectivelor și a conținuturilor, a nivelului de pregătire al elevilor.
- Depistarea și educarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor. Profesorul se preocupă în mod constant de crearea condițiile afirmării performanțelor maximale ale fiecărui elev, sunt construite condiții reale de acces la succes școlar și social.
- Promovarea unor noi tehnici și instrumente variate de evaluare. Capacitățile cognitive, afectiv-motivaționale, volitive, comportamentele, atitudinile, deprinderile, priceperile sunt astfel supuse de către profesor unei investigații la care și elevii participă cu mai mare interes, multitudinea și varietatea noilor tehnici și instrumente de evaluare ajutându-i să transpună creativ ceea ce au acumulat.
- Afirmarea capacității de autoevaluare a elevilor. Dintre modalitățile explice utilizate în vederea atingerii acestei capacitați de către profesor se pot enumera: autocorectarea sau corectarea reciprocă, autonotarea controlată, notarea reciprocă etc.

Pentru ca toate acestea să fie atinse și stăpâname de către cadrul didactic într-o măsură ridicată este nevoie de o activitate de formare continuă, activitate care să o continue pe cea inițială și să-l ancoreze pe acesta în realitatea de zi cu zi. Această activitate de formare continuă se poate realiza prin participarea la o serie de acțiuni obligatorii: dobândirea gradelor didactice (definitivat, gradul II, I, perfecționările periodice), precum și activitățile derulate la nivelul unității școlare sau al localității sub forma: comisiilor metodice, activităților la nivel de catedră, la nivelul consiliului profesoral, consfătuiri pedagogice etc. Pe lângă acestea mai trebuie menționate acțiunile neobligatorii, acțiuni care antrenează cadrele didactice dornice să se perfecționeze: sesiuni de comunicări științifice, participarea la realizarea unor proiecte,

Proiect co-finantat din Fondul Social European prin Programul Operational Capital Uman 2014-2020
Axa prioritara: Educație și competențe. Obiectiv specific 6: Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Denumirea proiectului: DidactForm - Cadre DIDACTiceFORmate pentru educatie inclusiva de calitate (POCU/73/6/106758)

participarea la conceperea și realizarea de materiale didactice, fișe de lucru sau de evaluare pentru elevi, manuale, îndrumătoare, caiete de muncă independentă pentru elevi, angajarea în acțiuni pentru realizarea de reviste școlare (pentru elevi), reviste profesionale (pentru profesori), materiale de informare pentru elevi, profesori, părinți, colaboratori, etc.

Această activitate de formare continuă presupune centrarea sa pe dezvoltarea deprinderilor de a lucra în echipă, pe dezvoltarea echipelor de cadre didactice. Echipa de profesori se pune în serviciul unor dificultăți, a unor situații problematice, cazuri speciale – cazuri în care experiența colectivă a cadrelor didactice este foarte importantă (un ex. deosebit de concludent fiind Consiliul profesorilor clasei).

Atât formarea inițială cât și cea continuă a cadrelor didactice trebuie să ia în considerare și schimbările curriculare propuse și să se centreze în jurul acestora. Noile planuri de învățământ, noile concepții integratoare, inter-, pluri- sau multidisciplinare , concepția modulară, noile moduri de abordare a cunoașterii, concepția metodologică necesară realizării unui învățământ obligatoriu până la vîrstă de șaisprezece ani, introducerea informaticii, sunt doar câteva exemple de domenii în care e nevoie stringență de intervenție în /și prin formarea permanentă.